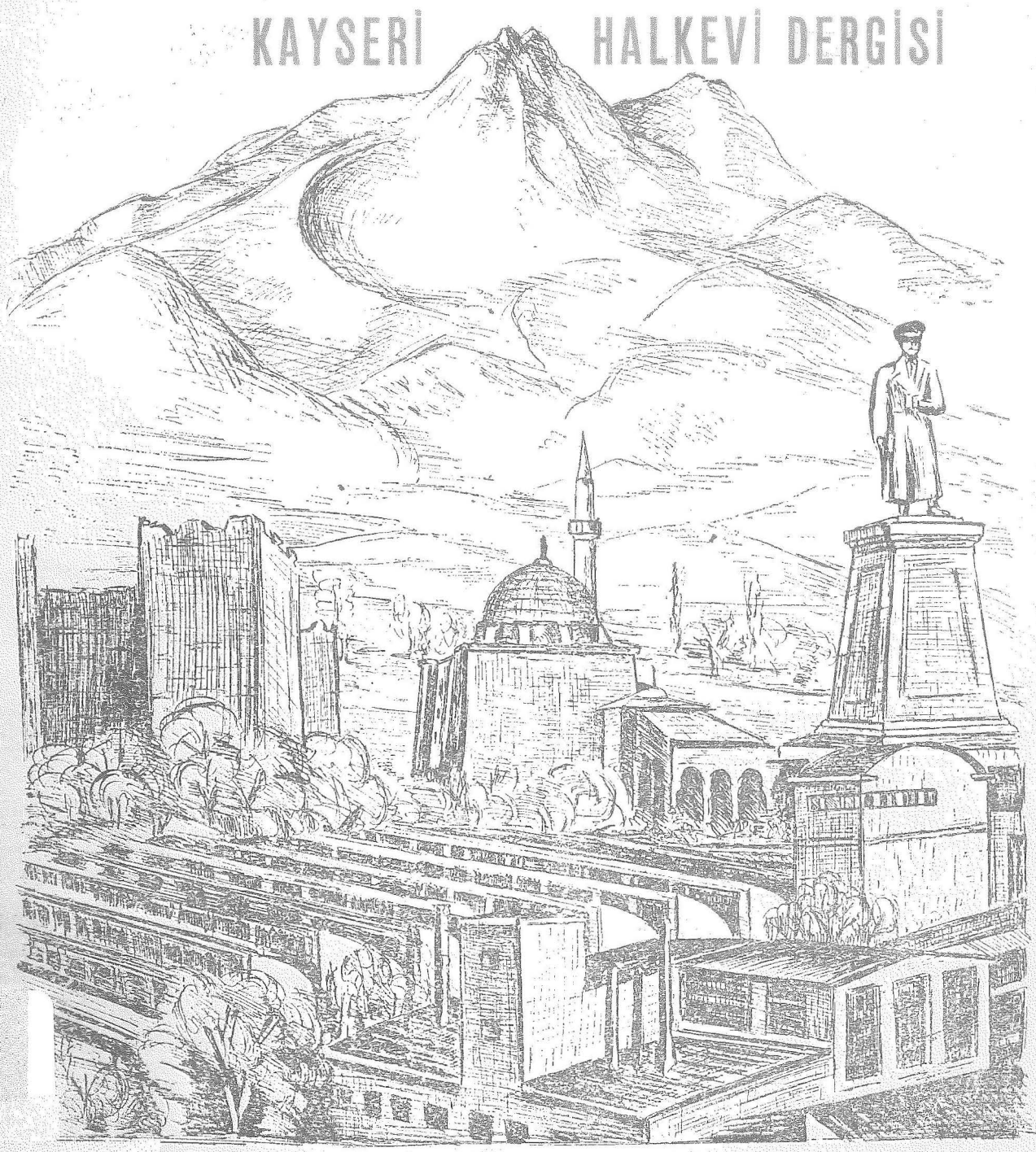
Erciyes

KAYSERİ HALKEVİ DERGİSİ



Özel sayı

Yıl : 7 - 1949 Bu sayının Fiatı 1 liradır. Sayı : 72

Büyük Halk Şairi Seyrani

(Ölümünün seksenikinci yıldönümü münasebetile)

Yazan : *Muin FEYZİOĞLU*

1807de Kayseri'nin Develi (Everek) ilçesinde doğan, ondokuz'uncu yüzyılın bu büyük şairi, halk dilinin en güzel nûmuneleriri koşuklarile vermiş, aruz'a olan hakimiyetiyle de benzerleri arasında ayrı bir değer kazanmak suretile, ölmez bir şöhretin sahibi olmuştur.

Onun çok fırtanalı olmıyan hayatı İstanbul istisna edilirse, hemen memleketinde geçmiştir denilebilir. Tahsili muhitinde gördüğü birkaç senelik medrese okumasına münhasırdır. Şairimizin asıl adı Mehmed'dir. ve Seyranî onun şiir'lerinde kullandığı mahlâsıdır. Koşukları öğretmen Ahmet Hâzım Bey tarafından Sanihat-ı Seyranî adı altında toplanmış ve basılmıştır. Bu kitaba geçmiş şiirlerinden bir kısmını derledik. Bunlar sırasile Erciyeste yayınlıyacağız. Şiirimiz muhtelif şahsiyetlerin ve ve Edebiyat tarihçi'lerimizin araştırmalarına vesile vermiş ve kaynak teşkil etmiştir. (Yusuf Ziya, Bk. 1933, Seyranî) Köprülüzâde Mehmed Fuad, Saz Şairleri, cilt III, 1922.), (Murad Uraz, Türk edip ve şairleri, 1940 .) Sanihati Seyranî bu eserler içerisinde en mühimmi olup ikiyüz sayfa kadar tutmakta ve başında yirmi sayfalık birbiyografik izahname bulunmaktadır. Seyranî halk edebiyatında ve edebiyat tarihi çerçivesi içinde az tetkik olunmak talihsizliğine uğruyan kıymetlerimizdendir.

Edebî şahsiyeti: Seyranî nazmın her sahasında, at oynatan bir kudrete sahiptir. Ayni zamanda "demir leblebi" olan aruzda benzerleri Aşık Ömer, Gevherî, Dertli gibi bu vezne en iyi ve kuvvetle tasarruf edenlerden biridir. Hicivleri ise müstesna bir değer taşır ve onlar bulunduğu devrin en kabarık ve hâkimane çizgilerini yakalayıp gösteren, siyasî ve edebî birer potredir. Teknik zaaf ise onda hemen hemen hiç bulunmaz. Koşmaları harikülâde bir hava içerisinde bizi mest eder ve biz o tarz şiirlerde Divan edebiyatının dahi coşkun damarını buluruz. Edebiyat tarihçilerimizin onun hakkında verilmiş hükümleri bellidir.

Türk ruhunun tahlilini yapmak istiyen bir âlim millî mahsulleri onda bulacak, halk ruhuna inmek isteyen realist bir romancı büyük bir zevkle konuştuğu şahışları onda yaşatacak ve nihayet kendi benliğimizin saf şiir özünü bulmak istiyen araştırıcılar yine en son onda karar kılacaklardır. Aşağıda şiirimizin kitapta bulunmıyan bir koşmasını veriyoruz. Bu şiiri vermek lûtfunda bulunan sayın, Cemal Cebeci'ye bu satırlar arasında en samimî tesekkürlerimi sunarım,

KOŞMA

Dağlarda nergis sanırdım,
Elâ gözlü, mestim seni,
Sözünden özün tanırdım
Fehmederdim dostum seni.

Ben soyundum samurlardan,
Tohma oldum hamurlardan,
Olur olmaz çamurlardan,
Sakınmazdım üstüm seni.

Varsam kırklar Mekkesine,
Tuğra olsam sikkesine,
Bir gerçeğin tekkesine,
Seremedim, postum seni,

Dersim aldım ism-i Hû'dan
Kara toprak kanlar yutan,
Seyrani keyfimce sudan,
Doldurmadım testim seni.